

แนวทางการอนุรักษ์หัตถ์ไม้ของชุมชนบ้านคลองจินดา ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม

ณพงศ์ บุญปาสาน¹, วุทธิพัฒน์ ธนธรรมพานนท์¹, ณัชชา ศรีภุมมา¹,
นิภาพรรณ นิโครธา¹, พิมพร ชูชาติ¹ และปรารธนา แชอิ่ง¹

¹โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
copter_fanboy@outlook.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสำคัญของผ้าไหมมอญหรือหัตถ์ไม้ของชุมชนบ้านคลองจินดา ตำบลบ้านคลองจินดา จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเสื่อมความนิยมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญ เพื่อให้ความเป็นมอญยังคงดำรงอยู่พร้อมไปกับการพัฒนาของประเทศไทยปัจจุบัน 3) เพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์ผ้าไหมมอญหรือหัตถ์ไม้ของชุมชนบ้านคลองจินดา ตำบลบ้านคลองจินดา จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งตามประเด็นวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลเป็นปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของหัตถ์ไม้ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการอนุรักษ์หัตถ์ไม้ของชุมชนบ้านคลองจินดา ตำบลบ้านคลองจินดา จังหวัดนครปฐมเกิดขึ้นจากการปลูกจิตสำนึกและถ่ายทอดวิชาความรู้เกี่ยวกับการผลิตผ้าไหมมอญภายในครอบครัวและกลุ่มชุมชนนอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งศูนย์ให้ความรู้และแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแบบอย่างแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจของชาวบ้านท้องถิ่นและเพื่อสืบสานอนุรักษ์และเตือนใจเยาวชนในพื้นที่ให้มีจิตใต้สำนึกในการรักและหวงแหนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วยไม่เพียงแต่ชาวบ้านตำบลคลองจินดาเท่านั้นที่ต้องการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมอญแต่ยังมีอีกหลายพื้นที่ที่เป็นชุมชนบ้านคลองจินดาที่ต้องการอนุรักษ์และสืบสานการทำผ้าไหมมอญให้คงอยู่สู่คนรุ่นหลังต่อไป

คำสำคัญ หัตถ์ไม้ : อัตลักษณ์ , กลุ่มชาติพันธุ์มอญ

Guidelines for the preservation of the Yadah Harem Toh of Mon ethnic groups Khlong Chinda Subdistrict Nakhon Pathom Province

¹Social studies Program, Nakhon Pathom Rajabhat University
copter_fanboy@outlook.com

Abstract

The purpose of this article is 1) to study the significance of shawl Mon or Haharem toh of the Mon ethnic group. Ban Khlong Chinda Subdistrict Nakhon Pathom Province 2) to analyze factors of deterioration of the tradition and culture of the Mon people In order to maintain the Mon existence along with the development of Thailand in the present. 3) to find a way to preserve the shabby Mon or Haharem toh of the Mon ethnic group Ban Khlong Chinda Subdistrict Nakhon Pathom Province By using the qualitative research method, collecting data from in-depth interviews, analyzing the data by dividing the objectives of the objectives and presenting them with the descriptive analysis method, in which data providers are villagers in the area with knowledge and ability in The result of the research found that the guidelines for preserving the Haharem toh of the Mon ethnic group in Khlong Chinda Subdistrict, Nakhon Pathom Province were created from awareness raising and transfer of knowledge about Produce shawl in the family and community groups, and set up an educational and exhibition center to show the pride of local villagers and to preserve and remind the youth in the area to have subconscious. In love and appreciation, appreciation and pride in local knowledge as well. Not only the villagers of Khlong Chinda Subdistrict want to preserve and inherit local wisdom, saffron cloth, but there are still many areas that belong to the Mon ethnic group still carry on. And preserving the making of shawl monk to remain for the next generations

Keywords: Hyad he rim toa, Identity, Ethnic

บทนำ

ประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอยู่ในสังคมไทยหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ทุก ๆ กลุ่มที่เข้ามาล้วนแต่มีความแตกต่างกัน กลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มต่างนำเอารูปแบบการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และภาษาของตนเองเข้ามารวมอยู่ด้วย เมื่อกลุ่มชาติพันธุ์ได้เข้ามาอยู่ในสังคมไทยต่างก็มีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสังคม วัฒนธรรมหลักของไทยด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างสงบสุขแม้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มต่าง ๆ จะมีวัฒนธรรมย่อย เช่น ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ ฯลฯ นั้นแต่กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ก็ยังคงยึดถือวัฒนธรรมของไทยเป็นหลักในการดำรงชีวิตเช่นกัน ริทธีระวงศ์เส(หน้า 34, 2517)อีกทั้งยังมีกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมเดิมของตนได้อย่างเหนียวแน่น เช่น) การรักษาภาษาของตน รักษาวัฒนธรรม ความเชื่อ พิธีกรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ และกลุ่มชาติพันธุ์ที่ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นว่ายังเป็นกลุ่มที่ยังคงรักษาสืบสานไว้ได้อย่างเข้มแข็งและยังคงยึดถือปฏิบัติไว้ได้อย่างเหนียวแน่นคือ กลุ่มชาติพันธุ์มอญ หรือเรียกว่า "ชาวมอญ"

ตำบลบางคลองจินดา จังหวัดนครปฐมถือเป็นพื้นที่หนึ่งในบริเวณภาคกลางที่มีกลุ่มชาติพันธุ์มอญได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่ในสมัยอยุธยาจนถึงสมัยต้นรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน โดยชาวมอญกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย เศรษฐกิจในจารีต เรื่องการนับถือผีบรรพบุรุษ และที่สำคัญยังศรัทธาในพุทธศาสนาอย่างเข้มแข็ง ซึ่งเห็นได้จากตามชุมชนต่าง ๆ หรือชุมชนใกล้เคียงจะมีวัดมอญเป็นศูนย์กลาง เช่น วัดสะแกทราย วัดเจ็ดริ้ว เป็นต้น ซึ่งจากชื่อวัดที่ตั้งที่ใดยกตัวอย่างนี้ล้วนแต่เป็นชาวมอญในพื้นที่ดั้งเดิม

จากการสำรวจวัฒนธรรมจากกลุ่มบรรพชนจึงจะพบว่าปัจจุบันเอกลักษณ์ของสไบมอญหรือ ญาคูฮ่อหรือหม้อไหของ กลุ่มชาติพันธุ์ชาวมอญได้เลือนหายไป เนื่องจากขาดการผานต่อเจตนารมณ์ทางพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่เด่นชัด โดย เอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นอาจไม่ได้มีการจารึกเพื่อชี้ให้คนกลุ่มสมัยใหม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ รวมถึงการที่ ถูกแทรกแซงด้วยวัฒนธรรมพื้นฐานของสังคมไทย ซึ่งการศึกษา แนวทางการอนุรักษ์ผ้าสไบมอญหรือญาคูฮ่อหรือหม้อไห เป็นเครื่องมือตัวอย่างที่อาจจะส่งผลให้เกิดการรวบรวมเอาศิลปะเชิงการแสดงออกด้วยการมองเห็น (Visual เป็นสื่อกลางที่จะ) เข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมให้ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์มอญในเขตพื้นที่ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม เป็นที่รู้จัก และสามารถถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้มาจนถึงปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคิดค้นกระบวนการวิจัยถึงแนวทางการอนุรักษ์ญาคูฮ่อหรือหม้อไหของ กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ต. บล. บ้านคลองจินดา จังหวัดนครปฐม ในการสร้างบริบทให้เป็นที่รู้จักแก่คนรุ่นหลังและบ่งบอก ถึงความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะ ของชาวมอญ เพื่อไม่ให้อัตลักษณ์ดังกล่าวสูญหายและสร้างศิลปวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยใน ปัจจุบัน โดยอ้างอิงที่มาจากข้อมูลเดิม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้กับมนุษย์ในยุคปัจจุบัน โดยก่อให้เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ใน อนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำคัญของผ้าสไบมอญหรือญาคูฮ่อหรือหม้อไหของ กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลบ้านคลองจินดา จังหวัด นครปฐม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเสื่อมความนิยมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญ เพื่อให้ความเป็นมอญยังคงดำรงอยู่ พร้อมไปกับการพัฒนาของประเทศไทยปัจจุบัน
3. เพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์ผ้าสไบมอญหรือญาคูฮ่อหรือหม้อไหของ กลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลบ้านคลองจินดา จังหวัด นครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

1. ศึกษาอัตลักษณ์ของญาคูฮ่อหรือหม้อไหในชุมชนบ้านคลองจินดา อ. เกอสามพรานจังหวัดนครปฐม
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของชาวมอญในชุมชนบ้านคลองจินดา อ. เกอสามพรานจังหวัดนครปฐม

ด้านเวลา

ใช้ระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม -31 มีนาคม

ด้านสถานที่

ลงศึกษาพื้นที่ ณ ตำบลคลองจินดา อ. เกอสามพรานจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 2. สร้างแนวค ทาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 3. ลงพื้นที่ภาคสนาม แนนน าดตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์การท วิจัยก่อนการสัมภาษณ์
 4. รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จดบันทึก พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลเป็นไฟล์เสียง และไฟล์ภาพ
- การวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตารา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็น ทางการ โดยการเก็บข้อมูลจะแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ต ารางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ ก่อนแล้ว เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดญาคูฮ่อหรือหม้อไหหนังสือต ชาติที่เกี่ยวข้องกับอนุรักษ์ญาคูฮ่อหรือหม้อไห เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ขอนหนังสือแนนน าจกส นังงานบัณฑิตวิทยาลัยถึงประธานกลุ่มเพื่อ ศึกษาสภาพพื้นที่ทางสังคม จากนั้น จะเข้าไปพูดคุยหาความรู้จักคุ้นเคยกับสมาชิกกลุ่มที่ศึกษาให้มากขึ้นซึ่งจากการได้เข้าไปศึกษาในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้มี ความคุ้นเคยกับบุคคลอื่น ๆ ในต าบลคลองแดนและทุก คนได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสังเกต ปรากฏการณ์และการสัมภาษณ์แบบ

เจาะจงกับกลุ่มเป้าหมาย การเก็บข้อมูลในขั้นนี้ถ้าหากข้อมูลที่ได้มายังไม่เพียงพอ หรือยังไม่สามารถตอบคำถามได้ครอบคลุม ผู้วิจัยก็จะศึกษาเพิ่มเติมจนเพียงพอต่อ ความต้องการ และผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน หลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาจะทำการจัดบันทึกและตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และสมบูรณ์ โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้วิธีการ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) ที่ได้รับการยอมรับถึงความน่าเชื่อถือในการ ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวทางของสฎกาค์ จันทวนิช (2553, น .128-130) มีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) ผู้วิจัยน ข้อมูลที่ได้จาก ภาคสนาม และข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์พิจารณา ระหว่าง เวลา สถานที่ บุคคล ที่ แตกต่างกัน ซึ่งผลสรุปว่า แม้อข้อมูลต่างเวลากัน ต่างสถานที่ และบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป แต่ข้อมูลที่ ได้สอดคล้องตรงกัน

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างกันออกไป เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยในการศึกษาจะใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ควบคู่กับการสัมภาษณ์พร้อมทั้งการศึกษาข้อมูล แหล่งเอกสารประกอบปรากฏว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเหมือนกันเชื่อถือได้ จากนั้นนำผลการศึกษามา ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลักษณะการเขียนรายงานเชิงการ วิจัยเชิงบรรยายโดยคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563

สรุปการรวบรวมข้อมูล

ประเด็นการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	วิธีการได้มา	เครื่องมือ
ความรู้เรื่องหยาดหะหมิมโตะ, ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของหยาดหะหมิมโตะในพื้นที่ตำบลคลองจินดา อําเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม	1. กลุ่มผู้นำในการประกอบพิธีกรรม 2. กลุ่มชาวบ้าน ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป	การสัมภาษณ์และการสังเกตภาคสนาม	แบบสัมภาษณ์
การสร้างการมีส่วนร่วม และรวมอนุรักษ์หยาดหะหมิมโตะ	1. กลุ่มผู้นำในการประกอบพิธีกรรม 2. กลุ่มชาวบ้าน ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป	การสัมภาษณ์และการสังเกตภาคสนาม	แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษารังนี้ได้มาจากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสําคัญของผ้าสไบมอญหรือหยาดหะหมิมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คุณยายสมบุรณ์ สมนบ้านเกาะ และนางสาวเดือนเพ็ญ แจ้งเวหา ถึงเรื่องความสําคัญของผ้าสไบมอญหรือหยาดหะหมิมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม ที่มีมาดั้งเดิมตั้งแต่ในอดีตนั้น ถือเป็นสัญลักษณ์หนึ่งซึ่งแสดงความเป็นมอญ และล้วนเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต โดยผ้าสไบที่เราได้ทำการศึกษานี้มีชื่อเรียกที่หลากหลาย ตามลักษณะของผ้าสไบ ดังนี้

- 1) หยาดหะหมิมโตะ หมายถึง ผ้าห่อโดกเพราะในสมัยก่อนคนมอญนิยมน ผ้าชนิดนี้มาห่อโดกในการแห่ขันหมาก
- 2) หยาดโตด หมายถึง ผ้าผืนเล็กๆ ใช้รองกราบไหว้ เวลาเข้าวัด
- 3) หยาดหะหมิมโตะ หมายถึง ผ้าที่มีริมหรือขอบ เป็นรูปลักษณะคล้ายขอบของโดกรูปแบบผ้าสไบในวิถีคนมอญ แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของการใช้ผ้าสไบของมอญแต่ละชุมชน

บทบาทหน้าที่ของผ้าสไบ

1. ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มประกอบกรท กิจการที่เกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา คนมอญโดยทั่วไป เมื่อต้องเข้าวัดหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จ เป็นต้องมีการห่มผ้าสไบเฉียงติดตัวไปด้วย
2. ใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งในงานประเพณี คนมอญเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีประเพณี พิธีกรรมมากมาย โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็นเทศกาลที่คนมอญให้ความสำคัญอย่างมาก มีการทำบุญตักบาตร มีการแห่ธง ธงตะขาบในชุมชนมอญ กิจกรรมอีกอย่างที่เป็นประเพณีปฏิบัติของกลุ่มคนมอญ คือ การจัดงานระลึกบรรพชนมอญ ตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 3 แต่มักจะจัดขึ้นวันเสาร์ อาทิตย์ - ในช่วงนั้น ซึ่งจะอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ในการมาร่วมประเพณีพิธีกรรมต่างๆ คนมอญจะมีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสดใส และสิ่งที่ขาดไม่ได้คือสไบ ในการคล้องผ้าสไบจะมีการคล้องแบบคล้องคอชายของผ้าทั้งสองห้อยมาด้านหน้า
3. ใช้เป็นสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษตามความเชื่อเรื่อง ผีมอญ ชาวมอญแต่ละบ้านจะมีห่อผ้าผีมอญวางไว้บนเรือนตรงเสาเอก 1 ใบ ภายในบรรจุผ้าโสร่ง ผ้าขาวม้า ผ้าแดง ผ้าขาว อย่างละผืน แหวนทองค แหวนทองแดง และหม้อดิน 1 ใบ ในหม้อใส่ข้าวเหนียว เงิน และข้าวตอกดอกไม้ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนวิญญาณ หรือผีของบรรพบุรุษที่คอยปกป้องดูแลลูกหลานบางบ้าน มีผ้าสไบเป็นส่วนหนึ่งของสมบัติผี รวมอยู่ด้วย
4. ใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงลักษณะความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ในปัจจุบัน กระแสการแสดงออกทางกลุ่มชาติพันธุ์มีมากยิ่งขึ้น การสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละชาติพันธุ์เป็นเรื่องสำคัญขึ้นมา กลุ่มชาติพันธุ์มอญได้มีการดำรงไว้ซึ่งประเพณี พิธีกรรม และศิลปวัฒนธรรม มาโดยตลอด

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเสื่อมความนิยมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญ เพื่อให้ความเป็นมอญยังคงดำรงอยู่พร้อมไปกับการพัฒนาของประเทศไทยปัจจุบัน

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คุณยายสมบูรณ์ สันบ้านเกาะ และนางสาวเดือนเพ็ญ แจ้งเวหา ถึงเรื่องปัจจัยการเสื่อมความนิยมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญ เพื่อให้ความเป็นมอญยังคงดำรงอยู่พร้อมไปกับการพัฒนาของประเทศไทยปัจจุบัน พบว่าความเชื่อในพิธีกรรมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญที่ยังคงปฏิบัติในรอบวัฏจักรชีวิต มีดังนี้

2.1 การเสื่อมความนิยมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การค้นพบการประดิษฐ์ การขัดแย้ง การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมมีผลทำให้รูปแบบทางสังคมและวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุเปลี่ยนแปลง หรือแม้กระทั่งภูมิปัญญาที่อยู่ใกล้ตัวเรามากเสียจนมองเกือบไม่เห็น หากไม่มีเวลานึกถึงก็ยิ่งมองไม่เห็นเลยยิ่งในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ยุคแห่งข่าวสารข้อมูลที่นับวันโลกยิ่งไร้พรมแดนการแสวงวัฒนธรรมจากต่างถิ่นไหลเข้ามาล้นเกินความจำเป็น “ตัวตน” ของเรามากยิ่งขึ้นเท่าใด การโยยหาความรู้แห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นก็มากขึ้นเท่านั้น

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยการเสื่อมความนิยมของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมอญ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการตอบสนองความต้องการของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ผลที่ตามมาจะท ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก

1.1 การหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก หรือวัฒนธรรมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เรียบง่ายไม่สลับซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา

1.2 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่ซับซ้อน กับวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งสลับซับซ้อน ลึกซึ้ง เข้าใจได้ยาก ส่งผลให้ละเลยและหลงลืมวัฒนธรรมดั้งเดิม เด็กยุคใหม่หลงลืมวัฒนธรรมมารยาทไทย ซึ่งเป็นสิ่งดีงามไป แต่กลับไปเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก

1.3 ความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้ามา เช่นการพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นับเป็นสื่ออันสำคัญที่ทำให้ชุมชนได้รับข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้ ยอมรับและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมุ่งความทันสมัย ไม่คำนึงถึงรากฐานวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม

2. ปัจจัยภายใน

2.1 ความเจริญทางด้านสังคมและชุมชน จังหวัดได้มีการวางแผนโครงการด้านต่าง ๆ ทำให้ท้องถิ่นเกิดความเจริญ มีความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ

2.2 เมื่อสังคมและชุมชนมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางผู้คนหันไปสนใจเศรษฐกิจมากขึ้น เกิดการแข่งขันทำให้เกิดการหลงลืมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.3 ความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม ไม่ได้ศึกษา ทำให้ยากต่อการปฏิบัติและขาดความกล้าในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม รวมถึงการแต่งกาย ภาษาพูด ขนบธรรมเนียมประเพณี

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการอนุรักษ์ผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คุณยายสมบุรณ์ สมนบ้านเกาะ และนางสาวเดือนเพ็ญ แจ้งเวหา ถึงเรื่องแนวทางการอนุรักษ์ผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม พบว่ามีแนวทางการอนุรักษ์ผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม ดังนี้

3.1 การเสริมสร้างปราชญ์ชาวบ้าน ให้เป็นผู้นำในกษेत्रภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะ ผู้นำ ที่มีองค์ความรู้และปราชญ์ชาวบ้านซึ่งได้เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ทั้งหมด ที่มีศักยภาพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะและได้เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้านทางภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม และหน่วยงานได้จัดให้มีการยกย่องประกาศเกียรติคุณในลักษณะต่างๆให้แก่ปราชญ์ชาวบ้านที่ท่านเป็นผู้ดูแลรักษา พื้นฟู พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ ซึ่งยังคงมีการถ่ายทอดความรู้จากบรรพบุรุษในอดีต ปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ที่ทุกคนใน ชุมชนนับถือให้ความเคารพยกย่อง ผู้ที่มีภูมิปัญญาในการผลิตผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะที่ผลิต เป็น ผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีประสบการณ์การทอผ้ามากกว่าปี ที่หลายคนยกย่อง 40งกันว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านมีประสบการณ์ มีความชำนาญ ตามความถนัดและการลงมือปฏิบัติ โดยมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ ค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้อง คิดสรรค กลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิตแก่ผืนแผ่นดิน แล้วถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานต่อ ทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา

ในศูนย์เรียนรู้ได้มีการสาธิตการผลิตทุกขั้นตอนให้แก่คนในครอบครัว เด็กในชุมชน เยาวชน นิสิตนักศึกษา ผู้ที่สนใจมาฝึกอบรมและมาดูงานในศูนย์เรียนรู้ ซึ่งเป็นอีกแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม

3.2 การสืบสานสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะไปสู่คนรุ่นต่อไป
ในศูนย์เรียนรู้ได้มีการสาธิตการผลิตทุกขั้นตอนให้แก่เครือญาติ คนในครอบครัว เด็กในชุมชนและบุคคลภายนอก เยาวชน นิสิต นักศึกษา ผู้ที่สนใจมาร่วมฝึกอบรมและมาศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้ ซึ่งเป็นการรณรงค์ให้ความรู้และเป็นการสร้างปราชญ์รุ่นใหม่ให้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้สืบต่อไป ซึ่งเป็นอีกแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

3.3 การส่งเสริมกิจกรรมร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหญาตชะเหมรีมโตะหรือผ้าสไบมอญชุมชนบ้านคลองจินดาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการปักผ้ากันทาผ้าสไบมอญโดยการประยุกต์เข้ากับงานบุญประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆภายในชุมชน จัดให้มีการกระตุ้นหรือประกวดผลิตภัณฑ์ ผลงานจากลวดลายผ้าสไบมอญที่มีลวดลายดั้งเดิม ผสมผสานเป็นลายประยุกต์เป็นลวดลายใหม่ๆที่มีคุณภาพมากขึ้น และมีความสวยงามแต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ลวดลายดั้งเดิมอยู่ เน้นการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ และการสาธิตลงมือปฏิบัติปักลายผ้าลงบนสไบมอญ เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ไม่ไห้สูญภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำผ้าสไบมอญถือเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ทำให้สภาพสังคมโดยรวมดี เพราะทุกคนได้อยู่กันพร้อมหน้า ครอบครัวอบอุ่น เมื่อภูมิปัญญาการทำผ้าสไบมอญก่อให้เกิดรายได้ ทำให้ทุกคนรักถิ่นฐานไม่ย้ายที่อยู่ เพราะเห็นคุณค่าเกิดความภูมิใจ เกิดจิตสำนึกอันเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชาวบ้านตำบลบ้านคลองจินดาได้มีการจัดตั้งสถานที่ให้ความรู้ และแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแบบอย่างแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจของชาวบ้านท้องถิ่นและเพื่อสืบสานอนุรักษ์และเตือนใจเยาวชนในพื้นที่ให้มีจิตใต้สำนึกในการรักและหวงแหนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คุณยายสมบุรณ์ สมนบ้านเกาะ และนางสาวเดือนเพ็ญ แจ้งเวหา ถึงเรื่องความสาคัญของผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม ที่มีมาดั้งเดิมตั้งแต่ในอดีตนั้น จะเห็นได้ว่าผ้าสไบมอญหรือหญาตชะเหมรีมโตะ ถือเป็นสัญลักษณ์หนึ่งที่แสดงความเป็นมอญ และล้วนเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต โดยผ้าสไบที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานั้นมีชื่อเรียกที่หลากหลายตามลักษณะของผ้าสไบ โดยผ้าสไบดังกล่าวล้วน

ต่างมีบทบาทหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตชาวมอญ ไม่ว่าจะเป็นในการนาคผ้าสไบมอญหรือหญาตชะหรีมโตะมาใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มประกอบกรท พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งคนมอญโดยทั่วไป เมื่อต้องเข้าวัดหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จำเป็นต้องมีการนาคผ้าสไบเฉียงติดตัวไปด้วย หรืออาจนำมาใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งในงานประเพณี เพราะคนมอญเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีประเพณี พิธีกรรมมากมาย ซึ่งในปัจจุบัน กระแสการแสดงออกทางกลุ่มชาติพันธุ์มีมากยิ่งขึ้น การสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละชาติพันธุ์เป็นเรื่องสำคัญขึ้นมา กลุ่มชาติพันธุ์มอญได้มีการดำรงไว้ซึ่งประเพณี พิธีกรรม และศิลปวัฒนธรรมมาโดยตลอด

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การค้นพบการประดิษฐ์ การขัดแย้ง การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมมีผลทำให้ระบบ รูปแบบทงสังคมและวิถีชีวิตของมนุษย์ซึ่งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุเปลี่ยนแปลง ดังนั้นหากจะกล่าวว่ามีปัญหาท้องถิ่นที่ชุมชนต่าง ๆ ได้มีการสืบทอดต่อเนื่องมาจากอดีตจวบจนปัจจุบันนั้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคมใหม่มีความ ยุคแห่งข่าวสารข้อมูลที่นับวันโลกยิ่งไร้พรมแดนการแสวงวัฒนธรรมจากต่างถิ่นไหลเข้ามาถิ่นกินความ เป็น “ตัวตน” มากยิ่งขึ้นเท่าใด การโยกย้ายความรู้แห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นก็มากขึ้นเท่านั้น

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอันทรงคุณค่าหลายอย่างได้สูญหายหลงลืมไปจากความทรงจำแล้วโดยเฉพาะในคนรุ่นใหม่ที่กำลังคล้อยตามไปกับกระแสแห่งสังคมภายนอก ไม่ได้มีการสืบทอดความรู้ภูมิปัญญาจากผู้เฒ่าผู้แก่แต่อย่างใด

ซึ่งจากความเสื่อมดังกล่าว ทางชุมชนตำบลคลองจินดาจึงได้มีการส่งเสริมแนวทางการอนุรักษ์ผ้า สไบมอญหรือหญาตชะหรีมโตะ โดยการจัดกิจกรรมการปักผ้ากันทาผ้าสไบมอญโดยการประยุกต์เข้ากับงานบุญประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ภายในชุมชน จัดให้มีการกระตุ้นหรือประกวดผลิตภัณฑ์ ผลงานจากลวดลายผ้าสไบมอญที่มีลวดลายดั้งเดิม ผสมผสานเป็นลายประยุกต์เป็นลวดลายใหม่ๆ ที่มีคุณภาพมากขึ้น และมีความสวยงามแต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ลวดลายดั้งเดิมอยู่ เน้นการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ ความรู้ และการสาธิตลงมือปฏิบัติปักลายผ้าลงบนสไบมอญ เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ไม่ให้อสูญภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำผ้าสไบมอญถือเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ทำให้สภาพสังคมโดยรวมดี เพราะทุกคนได้อยู่กันพร้อมหน้า ครอบคลุมอบอุ่น เมื่อภูมิปัญญาการทำผ้าสไบมอญก่อให้เกิดรายได้ ทำให้ทุกคนรักถิ่นฐานไม่ย้ายที่อยู่ เพราะเห็นคุณค่าเกิดความภูมิใจ เกิดจิตสำนึกอันเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทาสไบมอญอีกแนวทางหนึ่งของชาวชุมชนบ้านคลองจินดาถือว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำผ้าสไบมอญของชาวชุมชนบ้านคลองจินดาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่ ทาสไบมอญกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่นในการทาสไบมอญไว้ใช้เอาในงานบุญงานรื่นเริงต่างๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “แนวทางการอนุรักษ์หญาตชะหรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม” มีผลการวิจัยที่ตรงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา ซึ่งทางผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลที่อาศัยการลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์ เพื่อน ามาวิเคราะห์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า แนวทางการอนุรักษ์หญาตชะหรีมโตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐม เกิดขึ้นจากการปลูกจิตสำนึกและถ่ายทอดวิชาความรู้เกี่ยวกับการผลิต ผ้าสไบมอญภายในครอบครัวและกลุ่มชุมชนอย่างที่ได้เห็นในข้อมูลผลการวิเคราะห์ว่า การผลิตผ้าสไบมอญได้มีการขยายจากหน่วยย่อยจากหน่วยครอบครัว เป็นการรวมกลุ่มของชนชาติพันธุ์มอญ เพื่อรวบรวมชาวบ้านปลูกฝังจิตสำนึกให้กับคนรุ่นใหม่ถ่ายทอดกระบวนการผลิตผ้าสไบมอญให้กับชาวบ้านให้มีการผลิตผ้าสไบมอญไว้ใช้เองเนื่องจากผ้าสไบมอญมีราคาค่อนข้างแพงและหาได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับ อารณ ธิ สงขลา)2530, น.2) ที่กล่าวว่า การอนุรักษ์เป็นการระงับรักษาหลักฐานของความเจริญก้าวหน้าที่สำคัญหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนการป้องกันอิทธิพลจากสิ่งที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นกับอนุสรณ์สถานศิลปกรรม และหลักฐานการบันทึกทางประวัติศาสตร์อันเป็นเครื่องพิสูจน์และเป็นหลักฐานยืนยัน โดยกล่าวว่า การอนุรักษ์สมบัติทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของชาติมีสี่ส าคัญต้องด าเนินการคือ

1. จ ำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคัดเลือกงานชิ้นเยี่ยม และน่าสนใจ เพื่อเข้าบัญชีเป็นสมบัติของชาติให้เป็นแบบรายการอย่างมีระเบียบ
 2. ก ำหนดที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สามารถรู้จักได้ตามสากล
 3. บันทึกส่วน ส าคัญ ๆ ไว้เพื่อป้องกันการร ชุดสูญหายในอนาคตและมีกฎหมายคุ้มครอง
 4. ศึกษาค้นคว้าสาระส าคัญของแบบอย่างที่น่าสนใจ
 5. ก ำหนด และมีหลักฐานภาพสิ่งต่างๆ
- อย่างไรก็ตามผู้ถ่ายทอดหรือปราชญ์ชาวบ้านได้ให้สัมภาษณ์ว่าเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ มีความสนใจในการอนุรักษ์สืบ

สานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าสไบมอญน้อยลงเนื่องจากการทำผ้าสไบมอญต้องอาศัยความชำนาญ ประณีตและกินระยะเวลา ยาวนาน เด็กรุ่นใหม่หันไปใส่ใจในนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถช่วยสร้างรายได้โดยง่ายและรวดเร็วกว่า เนื่องจากปัจจัย จูงใจนี้ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจ และละเลยภูมิปัญญาผ้าสไบมอญไปบ้าง

มีการสร้างกลุ่มอนุรักษ์การทำผ้าสไบมอญขึ้นจึงมีการส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันชาวบ้านตำบลบ้านคลองจินดาได้ เพื่อเสริมสร้างและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่คนในชุมชนโดยเฉพาะเด็กหรือเยาวชนรุ่นใหม่ ดังที่ สามารถ จันทรสุรีย์ ได้ กล่าวไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเป็นองค์ความรู้อันมหาศาลที่มีอยู่ทั่วไปทุกหมู่บ้านก็ตาม เมื่อถูกละเลย ขาดการยอมรับและ ขาดการสืบทอด ในที่สุดก็จะขาดสายใยแห่งการต่อโยงระหว่างเก่ากับใหม่ หรือระหว่างอดีตกับปัจจุบันอย่างน่าเสียดาย จึง จำเป็นจะต้องหาแนวทางการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเป็นการยกย่องให้สืบทอดต่อไป สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม แห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการไว้หลายประการดังนี้) สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2534, น.92- 93) และนอกจากนี้ ชาวบ้าน ตำบลบ้านคลองจินดาได้มีการจัดตั้งสถานให้ความรู้ และแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแบบอย่างแสดง ให้เห็นถึงความภาคภูมิใจของชาวบ้านท้องถิ่นและเพื่อสืบสานอนุรักษ์และเตือนใจเยาวชนในพื้นที่ให้มีจิตสำนึกในการรักและ ห่วงแหนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย ไม่เพียงแต่ ชาวบ้านตำบลบ้านคลองจินดาเท่านั้นที่ต้องการอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้า สไบมอญแต่ยังมีอีกหลายพื้นที่ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์มอญยังคงมีการสืบสานและอนุรักษ์การ ทำผ้าสไบมอญให้คงอยู่สู่คนรุ่นหลังต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่ต้องการทำการวิจัยครั้งต่อไปควรทดลองหาแนวทางการอนุรักษ์เหล่านี้ไปปรับใช้กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่นชนิดอื่นๆ เพื่อหาข้อบกพร่อง ที่จะสามารถปรับแนวทางการอนุรักษ์ ให้มีประสิทธิภาพ และหลากหลายเหมาะกับการ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นชนิดอื่นๆต่อไป

2. ผู้ที่ต้องการท วิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาพื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์มอญที่หลากหลายพื้นที่เพื่อความหลากหลายของ ข้อมูลในการศึกษา

3. ผู้ที่ต้องการท วิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาข้อมูลในเรื่องเครื่องแต่งกายของชาวมอญ

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยสำเร็จ “โตะของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ตำบลคลองจินดา จังหวัดนครปฐมแนวทางการอนุรักษ์หัตถ์หัตถ์” ลุล่วงตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นอย่างดีด้วยการสนับสนุนจากบุคคลต่อไปนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่ฉิ่ง . อาจารย์ประจำ าสทสาสังคมศึกษา และอาจารย์ประจำรายวิชาท้องถิ่นศึกษาและการพัฒนา สำหรับการผลักดันให้คณะผู้วิจัยได้ ดำเนินการทางงานวิจัยจนสำเร็จ และให้การสนับสนุนผู้วิจัยอย่างเต็มที่ในเชิงวิชาการ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อ การวิจัย รวมทั้งการให้กำลังใจในการทางงานวิจัยจนสำเร็จคุณยายสมบูรณ์ สมนบ้านเกาะ และนางสาวเดือนเพ็ญ แจ้งเวหา ปรากฏความรู้ในพื้นที่ตำบลคลองจินดาจังหวัดนครปฐม ที่ได้มอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัตถ์หัตถ์โตะ และให้ความ ร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดีตลอดจนการต้อนรับในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลอย่างเป็นมิตรและขอขอบคุณบิดาและมารดา และครอบครัวของคณะผู้วิจัยที่คอยให้กำลังใจสำหรับการทวิวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จหากขาดบุคคลเหล่านี้ งานวิจัยครั้งนี้คงไม่ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้คณะผู้จัดทำ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

เอกสารอ้างอิง (References)

- “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านในตำบลคลองแดน อ. เกอร์มินต์ จังหวัด สงขลา.” <http://graduate.hu.ac.th/> . 28 มกราคม / < <http://graduate.hu.ac.th/thesis/2558/mpa/Chamont.pdf?fbclid=IwAR12oAH7S2LZqclYRETU21IPo6fYurE0QAc4yv41N2kYH1aH58xOfic3pMA> > .
- “ภูมิปัญญาท้องถิ่น กับ กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง.” Chiang mai news. 4 กุมภาพันธ์ 2563. < <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/596036?fbclid=IwAR2mdWgqklBNkMJuAipAVbeXB2cDrZaZCUMfhpPTSO5tyjXinnsKDbp5Kkc> > .
- สมบูรณ์ สมนบ้านเกาะ , เดือนเพ็ญ แจ้งเวหา.)2563(. ความเป็นมาของชนชาติมอญในเขต ตำบลคลอง

- จินดา อ เกอสามพราน จังหวัดนครปฐม : กลุ่มสตรีปักผ้าสไบมอญไทยรามัญ
“แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา ผ้าไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อ ภา
บ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ.” <http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/>. 4 กุมภาพันธ์ 2563. <
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5805036125_7109_5700.pdf?fbclid=IwAR2IDn5lVUm5rtaZkda-Xz-LPBlBeVXi1H5r4FcoDJjFtCjy3-hepGtSn10>.
- “อัตลักษณ์เชิงเลขคณิต 8 กลุ่มชาติพันธุ์ในแถบลุ่มแม่น้ำโขง กรณีศึกษา จังหวัด
มุกดาหาร.” <http://www.thapra.lib.su.ac.th/>. 4 กุมภาพันธ์ 2563. <
[http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Phikkanet_Isaramongkolrak/fulltext.p
df?fbclid=IwAR0P75d-uUc_AGPYPHpasAvG4hdfM31HNY6-wBwoAyDI6FL8GV7woT3qC1o](http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/thapra/Phikkanet_Isaramongkolrak/fulltext.pdf?fbclid=IwAR0P75d-uUc_AGPYPHpasAvG4hdfM31HNY6-wBwoAyDI6FL8GV7woT3qC1o)>.
- ทักษิณ ชมจันทร์.)2551). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน : กรณีศึกษา
ตำบลสะแกกราช อ ภาอปกครองชัยจังหวัดนครราชสีมา, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุตรดิตถ์,
อุตรดิตถ์ นิคม ชมพูลง.)2548) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 2), มหาสารคาม : กลุ่ม
นิเทศติดตามนครราชสีมา: วิทยาลัยครุนครราชสีมา,
พัชรินทร์ แจ่มจ ารูญ และคณะ.)2550). การศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านในเพลงพื้นบ้าน: กรณีศึกษาชุมชน
สังข์ ค อ ภาอบ้านสวด จังหวัดเพชรบุรี เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
พัทธา สายหุ.)2534) การพัฒนาวัฒนธรรมบนพื้นฐานภูมิปัญญาชาวบ้านและศักยภาพของชุมชน ในการ
สัมมนาทางวิชาการเรื่อง ภูมิปัญญาพื้นบ้าน)หน้า 109-118), กรุงเทพฯ : ส นักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ
พิชัยยุทธ สิงห์สหาย.)2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการด าเนินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และ
ชุมชนเมือง: ศึกษาเฉพาะกรณีกิ่งอ ภาอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามค าแหง
ยศ สันตสมบัติ.)2542). ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน